

Dziennik ustaw Państwa

dla

królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Zeszyt XLVIII. — Wydany i rozesłany dnia 27 września 1870.

116.

Rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 10 września 1870,

podające do wiadomości przepisy względem egzaminów z kandydatami na nauczycieli gymna-
styki w szkołach średnich i zakładach do kształcenia nauczycieli.

Artykuł I.

Uzdolnienie do nauczenia.

Kto chce wykonywać urząd nauczyciela gymnastyki w szkole średniej lub zakładzie do kształcenia nauczycieli, winien postarać się oświadczenie uzdolnienia na nauczyciela i w tym celu złożyć egzamin przed komisją do tego celu ustanowioną.

Artykuł II.

Komisja egzaminacyjna.

Komisja ta będzie na teraz ustanowiona tylko w Wiedniu. Minister oświecenia mianuje przewodniczącego, jego zastępcę i kilku specjalnie wykształconych egzaminatorów członkami tej komisji, na przestrzeg lat trzech, po upływie których albo inni, albo ci sami powtórnie zamianowani będą.

Artykuł III.

Podania o przypuszczenie do egzaminu.

O przypuszczenie do egzaminu kandydaci mają prosić komisję pisemnie, i przy tem

1. skreślić swój życiorys i kolej swego wykształcenia;
2. udowodnić że ukończyli szkołę średnią, lub zakład do kształcenia nauczycieli;
3. wymienić w jakim języku nauczać będą.

W wypadkach godnych uwzględnienia, minister oświecenia, po wysłuchaniu zdania komisji egzaminacyjnej, uwalnia od wymagania zawartego w ustępie 2.

Względem przypuszczenia do egzaminu rozstrzyga przewodniczący. Kandydaci nie przypuszczeni mogą odwołać się do ministerstwa oświecenia.

Artykuł IV.

Egzamin.

Celem egzaminu jest doświadczyć, czy kandydat posiada wymagane wykształcenie intelektualne, potrzebną wprawę w ćwiczeniach gymnastycznych, w szkole używanych, i racjonalną metodę nauczania.

Artykuł V. Podział egzaminu.

Egzamin dzieli się na teoretyczny i praktyczny, pierwszy zaś jest pisemny i ustny.

Przy egzaminie teoretycznym kandydat ma udowodnić:

1. dostateczny stopień wykształcenia ogólnego;
2. dokładną znajomość wszystkiego, co należy do gymnastyki, a mianowicie: ogólną znajomość historii rozwoju gymnastyki, znajomość zadania nauki gymnastyki i jej celów; znajomość nowszych systemów Jahn-Eiselena i Spiesa, ogólną znajomość literatury gymnastycznej i dokładną znajomość gymnastycznego słownictwa, znajomość urządzeń przyborów do ćwiczeń pod względem technicznym, tudzież przysposobienia zakładów gymnastycznych;
3. znajomość ciała ludzkiego pod względem anatomicznym i fizyologicznym, a w szczególności:
  - a) znajomość systemu kości jako podstawy aparatu do odbywania ruchu, kości czaszki, łączenia się kości w ogóle a stawów w szczególności;
  - b) znajomość systemu ścięgnów, stósunku warstw, i działalności najważniejszych ścięgnów, tudzież ich ugrupowania według członków i ich ruchu;
  - c) znajomość przyrządów oddechania i trawienia, najważniejszych zasad procesu wyżywienia i przetwarzania, jakoteż systemu naczyń krwionośnych i systemu nerwowego;
  - d) znajomość nauki zdrowia (dietetiki), o ile znajduje zastosowanie przy ćwiczeniach gymnastycznych, mianowicie co się tyczy udzielenia pierwszej potrzebnej pomocy w razie skaleczenia się.

Artykuł VI. Egzamin pisemny.

Egzamin pisemny (klauzurowy) stanowi zadanie, które kandydat winien wypracować pod dozorem organu postanowionego przez komisję egzaminacyjną. Temat ma być wzięty z wiadomości przepisanych do egzaminu teoretycznego a jego wybór pozostawia się komisji egzaminacyjnej.

Wydając sąd o wypracowaniu pisemnym, należy mieć wgląd nietylko na jasność myśli i przedstawienie rzeczy, lecz także na poprawność stylu i biegłość.

Artykuł VII. Egzamin ustny.

Kandydat może być dopiero wtedy przypuszczony do egzaminu ustnego, gdy komisja egzaminacyjna uzna że wypracowanie klauzurowe jest dostateczne.

Artykuł VIII. Egzamin praktyczny.

Egzamin praktyczny odbywa z kandydatem jeden z członków komisji w zakładzie gymnastycznym.

Na egzaminie takim kandydat ma okazać, że posiada racjonalną metodę nauczania, tudzież biegłość w ćwiczeniach wolnych i gymnastyce z przyrządami.

Jeżeli kandydat chce uzyskać także kwalifikację do zakładów kształcenia nauczycielek, winien nadto udowodnić że zasady i właściwości gymnastyki dla dziewcząt są mu znajome.

Artykuł IX.

Świadectwo odbytego egzaminu.

Po odbyciu wszystkich części egzaminu komisja wydaje uchwałę i w osobnym protokole orzeka, z jakim skutkiem kandydat złożył egzamin.

Jeżeli kandydat złoży egzamin, wystawione mu będzie świadectwo, podpisane przez przewodniczącego i egzaminatorów, w którym należy zapisać dokładnie rodozaj kandydata (nazwisko, miejsce urodzenia, odbyte nauki szkolne), tudzież rezultat poszczególnych części egzaminu a w końcu wyrazić dobitnie, czy ze względu na złożone dowody swojej biegłości, okazał się „uzdolnionym“, czyli też „znamienicie uzdolnionym“ do nauczania gymnastyki.

Jeżeli kandydat jest także uzdolnionym do udzielania gymnastyki dziewczętom, należy wspomnieć o tem wyraźnie w świadectwie.

Artykuł X.

Odrzucenie.

Kandydaci którzy nie złożyli egzaminu będą zawiadomieni pisemnie o odrzuceniu i kiedy mogą ponownie egzamin. Wyznaczenie terminu należy do komisyi.

Artykuł XI.

Ponowienie egzaminu.

Komisja może tylko raz pozwolić odrzuconemu kandydatowi ponowić egzamin.

Pozwolenie dalszego ponowienia zastrzega się ministrowi oświecenia.

Artykuł XII.

Taxy.

Przed przystąpieniem do egzaminu kandydat winien złożyć w głównej dolno-austriackiej kasie krajowej taxę w kwocie 10 złr.

Ponawiając egzamin składa się taxę powtórnie.

Artykuł XIII.

Władza przełożona.

Komisja egzaminacyjna podlega bezpośrednio ministrowi oświecenia.

Artykuł XIV.

Regulamin czynności.

Przewodniczący a względnie jego zastępca ma załatwiać wszystkie czynności i kierować sprawami egzaminów.

Po upływie każdego roku przewodniczący składa ministrowi oświadczenie wraz z protokołami sprawozdanie o rezultacie egzaminów, w którym mają być wymienione dokładnie czynności każdego z członków komisyjnych przy udziale w egzaminach.

A rt ykuł XV.

Wynagrodzenie.

Za czynności przy egzaminach kandydatów nauczycielskich członkowie komisyjne pobierają będą stosoowne wynagrodzenie.

A rt ykuł XVI.

Wejście w moc obowiązującą.

Niniejszy regulamin egzaminacyjny wechodzi w moc obowiązującą z rozpoczęciem roku szkolnego 1870/71.

A rt ykuł XVII.

Uwolnienie od egzaminu.

Minister oświecenia po wysłuchaniu zdania komisyjnego egzaminacyjnej może uwolnić od egzaminu całkiem lub częściowo tych nauczycieli gimnastyki, którzy przynajmniej lat pięć udzielali samodzielnie z dobrym skutkiem praktycznej nauki gimnastyki, i dali przytem dowody szczególnego uzdolnienia do nauczania.

A rt ykuł XVIII.

Postanowienia przejściowe, ulgi.

Aż do początku roku szkolnego 1872/73 zostawia się zdaniu komisyjnego egzaminacyjnego, w razie godnych uwzględnienia okoliczności, zniżyć wyjątkowo wymagania przepisane dla egzaminu teoretycznego, należy jednak wspomnieć o tem zniżeniu w świadectwie odbytego egzaminu.

Przy podobnych okolicznościach i aż do wspomnionego terminu, przewodniczący może także przypuścić do egzaminu kandydata, który wykaże tylko taki stopień wykształcenia, jaki nabyć można w niższym lub realnym gimnazjum, albo w szkole realnej niższej.

Stremayr r. w.

117.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 11 września 1870,

mocą którego rozporządzenie z dnia 12 lipca 1869 względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek bez zmiany, rozporządzenia zaś z dnia 15 listopada 1869 względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z kilku zmianami na margrabstwo Istrę rozciągniętem zostaje.

Obowiązujące dla margrabstwa Istrii.

Po wysłuchaniu krajowej rady szkolnej w Istrii, uznaję za stosoowne rozciągnąć na margrabstwo Istrę od początku roku szkolnego 1870/1 rozporządzenie ministerialne

z dnia 12 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 131), względem zakładów do kształcenia nauczycieli i nauczycielek, bez zmiany, tudzież rozporządzenie ministerialne z dnia 15 listopada 1869 (Dz. u. p. Nr. 168) zawierające postanowienia względem egzaminów nauczycielskich do szkół ludowych i miejskich z następującymi zmianami:

- a) Jest rzeczą krajowej władzy szkolnej istyjskiej stósownie do ustawy krajowej z dnia 4 kwietnia 1870 przedstawiać kandydatów na członków komisyi egzaminacyjnej, których zamianowanie zastrzeżone jest w §. 1 rozporządzenia, ministrowi wyznań i oświecenia;
- b) na siedzibę komisyi egzaminacyjnej (§. 2 rozporządzenia) wyznacza się także Rovigno;
- c) zamiast udowodnienia najmniej dwuletniej praktyki w służbie szkolnej, wymaganego w §. 7, lit. c) rozporządzenia, ma być żądane, stósownie do powyższej ustawy krajowej, udowodnienie praktyki trzyletniej.
- d) Miejsce przedmiotu do egzaminowania pod tytułem „język niemiecki“ (§. 19, 1, rozporządzenia) zajmie przedmiot do egzaminowania pod tytułem „język wykładowy“.

Zarazem uznaję za stósowne rozporządzić, aby w myśl ustawy państowej względem szkół ludowych świadectwa uzdolnienia na nauczycieli do szkół trywialnych i głównych, uzyskane dotychczas w zakładach do kształcenia nauczycieli w Istrii, uważane były przy obsadzaniu posad jako równe świadectwom uzdolnienia na nauczycieli do ogólnych szkół ludowych, a także świadectwa co do uzdolnienia na nauczycieli niższych do szkół trywialnych i głównych, jako równe świadectwom dojrzałości.

Stremayr r. w.

118.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 13 września 1870,

zaprowadzające od początku roku szkolnego 1871/72 w uniwersytetach w Wiedniu, Pradze, Krakowie, Lwowie, Gracu i Insbruku opłatę czesnego z góry.

Jego e. i. k. apostolska Mośc najwyższem postanowieniem z dnia 2 września 1870 raczył najmiłościwiej pozwolić, aby zaprowadzona rozporządzeniem ministerialnym z dnia 27 lutego 1853 (Dz. u. p. Nr. 37) dla słuchaczy nadzwyczajnych półroczena opłata czesnego z góry, rozciągnięta została od początku roku szkolnego 1871/2 z uchyleniem postanowień §. 35 przepisu tymczasowego z dnia 12 lipca 1850 (Dz. u. p. Nr. 310), na wszystkich uczniów uniwersyteckich królestw i krajów reprezentowanych w radzie państwa.

Zatem od początku roku szkolnego 1871/2 wszyscy słuchacze zwyczajni i nadzwyczajni, którzy już przy zapisie nie mogą wykazać się co do uzyskanego poprzednio uwolnienia, lub co do przysługującej im na mocę §. 14 powyższego tymczasowego przepisu, prawnej pretensji do całkowitego uwolnienia od opłaty czesnego, winni zaraz przy zapisie złożyć czesne z góry za odnośne półrocze i za wszystkie kolegia na które się zapisują.

Stremayr r. w.

